

GUIA DOCENT

ART I CULTURA A CATALUNYA

Coordinació: SOLÉ MARTÍ, ESTHER

Any acadèmic 2017-18

Informació general de l'assignatura

Denominació	ART I CULTURA A CATALUNYA			
Codi	102653			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Turisme	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits ECTS	6			
Grups	1GG			
Crèdits teòrics	0			
Crèdits pràctics	0			
Coordinació	SOLÉ MARTÍ, ESTHER			
Departament/s	HISTORIA DE L'ART I HISTORIA SOCIAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Horari de tutoria/lloc	Despatx de tutoria i atenció als estudiants, 0,9 de la Facultat de Dret i Economia . Totes les tutories s'establiran mitjançant una sol·licitud per correu electrònic a: ximo.company@hahs.udl.cat josefina.planas@hahs.udl.cat francesc.fite@hahs.udl.cat			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
SOLÉ MARTÍ, ESTHER	esther.sole@hahs.udl.cat	6	DL: 17:45-18:30 DX: 17:45-18:30 Despatx 0.09 FDET

Objectius acadèmics de l'assignatura

OG: Objectiu general

OE: Objectiu específic

OG1: Realitzar un recorregut general per les produccions artístiques esdevingudes a Catalunya des de la prehistòria fins les segones avantguardes.

OE1.1.: Conèixer algunes de les manifestacions artístiques més significatives del territori català.

OE1.2.: Conèixer i dominar els recursos i les eines necessàries per identificar, contextualitzar i posar en valor des d'un punt de vista turístic qualsevol producció artística significativa de Catalunya.

OG2: Conèixer les tipologies formals i tècniques més comuns del conjunt de la història de l'art a Catalunya, així com els llenguatges a través dels quals es manifesten.

OE2.1.: Experimentar en primera persona la diversitat tipològica, formal i tècnica de les manifestacions artístiques i copsar-ne les seves particularitats.

OE2.2.: Comprendre i situar en l'espai i el temps els canvis que s'esdevenen en les diverses tipologies artístiques.

OG3: Aprehendre les produccions artístiques com a béns patrimonials d'interès en l'àmbit turístic.

OE3.1.: Fomentar el coneixement del patrimoni artístic més immediat.

OE3.2.: Desenvolupar estratègies d'aprofitament turístic del patrimoni artístic.

OE3.3.: Transmetre i comunicar amb rigor el valor del patrimoni artístic en un entorn turístic.

OG4: Consolidar el domini de les tecnologies de la informació i la comunicació.

OE4.1.: Familiaritzar-se amb les iniciatives vinculades al coneixement lliure, la seva filosofia i les seves possibilitats tant pel que fa a l'adquisició de coneixements d'història de l'art com en la seva difusió en l'àmbit turístic.

OE4.2.: Adquirir expertesa i perfeccionar la destresa en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'elaboració d'estratègies i materials d'aprofitament turístic del patrimoni artístic.

Competències

CG: Competència general de la titulació (Extretes del Pla Formatiu del Grau en Turisme, Universitat de Lleida)

CE: Competència específica de la titulació directament vinculada a l'assignatura (Extretes del Pla Formatiu del Grau en Turisme, Universitat de Lleida)

CT: Competència transversal (Adaptació basada en Ramona Ribes (coord.), *El desenvolupament de les competències professionals en el pràcticum d'Educació Social* (Lleida: Edicions de la Universitat de Lleida, 2008), p. 22.)

CX: Competència estratègica de la Universitat de Lleida (Extretes del Pla Formatiu del Grau en Turisme, Universitat de Lleida)

Competències generals i específiques de la titulació	Competències transversals i estratègiques de la UdL
CG1: Capacitat d'anàlisi i síntesi	CT2: Anàlisi i síntesi CT3: Gestió de la informació
CG2: Capacitat d'organitzar i planificar	CT1: Organització i planificació

CG3: Treball en equip i lideratge	CT4: Resolució de problemes CT7: Habilitat en les relacions interpersonals CT8: Treball en equip interdisciplinari i lideratge de grups CT12: Creativitat CT13: Adaptació a les noves situacions CT16: Crítica constructiva i reflexiva CX3: Domini de les TIC
CG4: Capacitat de treballar i d'aprendre de forma autònoma i, simultàniament, interactuar adequadament amb la resta a través de la cooperació i col·laboració	CT3: Gestió de la informació CT11: Aprenentatge autònom i continu CT16: Crítica constructiva i reflexiva CX3: Domini de les TIC
CG5: Capacitat d'actuar en consideració al rigor, al compromís personal i amb orientació a la qualitat	CT5: Presa de decisions CT15: Responsabilitat professional per a la qualitat CT16: Crítica constructiva i reflexiva
CE7: Capacitat d'identificar els recursos turístics i avaluar el seu potencial	CT3: Gestió de la informació CT9: Autoconcepte i autoestima professionals CT10: Compromís amb la identitat i l'ètica professional CT12: Creativitat CT14: Iniciativa i esperit emprenedor
CE8: Coneixement i domini de llengües estrangeres	CT6: Comunicació oral i escrita CX1: Correcta expressió oral i escrita CX2: Coneixement i domini de l'anglès com a llengua estrangera
CE10: Capacitat de relacionar els objectius de la gestió i la gestió turística amb el fi d'aconseguir una experiència satisfactòria turísticament i legítima culturalment	CT3: Gestió de la informació CT9: Autoconcepte i autoestima professionals CT10: Compromís amb la identitat i l'ètica professional CX4: Respecte i desenvolupament dels Drets Humans, els principis democràtics, els principis d'igualtat entre homes i dones, els valors propis d'una cultura de pau i altres valors democràtics (RD 1393/2007, de 29 d'octubre)

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. Introducció (1 sessió)

Introducció a l'assignatura. Aspectes pràctics i logístics

2. Manifestacions artístiques d'època pre i protohistòrica a Catalunya (1 sessió)

Contextualització geogràfica i cronològica

Manifestacions artístiques en entorns d'hàbitat prehistòric. Pintura rupestre

Pràctiques sepulcral prehistòriques. Megalitisme a Catalunya: tipologia de megàlits

3. Manifestacions artístiques d'època preromana i romana a Catalunya (2 sessions)

Contextualització geogràfica i històrica

La ciutat ibèrica: urbanisme i manifestacions artístiques vinculades a l'arquitectura en època ibèrica.

La ciutat grega i la ciutat romana: urbanisme i arquitectura.

Lluny de la ciutat romana: les vil·les rurals.

La mort en època ibèrica, clàssica i tardoantiga: pràctiques sepulcral i cultura material associada als enterraments

4. Art a Catalunya en temps de la tardoantiguitat (2 sessions)

Contextualització. Efectes de l'oficialització del cristianisme a nivell artístic

Arquitectura religiosa tardoantiga a Catalunya

5. Art a la Catalunya medieval (4 sessions)

L'espai religiós a l'edat mitjana: l'església, la catedral i els espais monàstics

L'espai civil a l'edat mitjana: palaus, hospitals, llotges i drassanes

6. L'art a la Catalunya d'època moderna (3 sessions)

L'espai religiós del Renaixement: arquitectura, escultura i pintura sobre taula

L'espai religiós del Barroc: arquitectura religiosa, escultura vinculada a l'arquitectura religiosa, pintura religiosa del barroc

L'espai civil en temps del barroc: palaus, universitats i poliorcètica. Pintura del barroc vinculada a espais civils

7. Art català del segle XIX: classicismes, historicismes, realismes (3 sessions)

A l'entorn de les acadèmies i la Renaixença: escultura i pintura del classicisme i el romanticisme

Els realismes a Catalunya

8. El modernisme (3 sessions)

El modernisme a Catalunya

Arquitectura religiosa del modernisme, escultura arquitectònica, arts aplicades a l'arquitectura

Arquitectura civil i industrial del modernisme, arts aplicades a l'arquitectura

Pintura, dibuix i arts gràfiques del modernisme, el simbolisme i el postmodernisme

Escultura del temps del modernisme

9. El noucentisme (2 sessions)

Contextualització i plantejaments teòrics del noucentisme. Agrupació Courbet, Les Arts i els Artistes

Arquitectura del noucentisme

Dibuix, pintura i escultura del noucentisme

L'exposició internacional de 1929: modernisme, noucentisme i moviment modern a la muntanya de Montjuïc

10. Les avantguardes (3 sessions)

Els Evolucionistes, ADLAN i l'avantguarda dels anys 30: cercant la renovació de la plàstica a Catalunya. Plantejaments artístics a Catalunya en temps d'entreguerres

GATCPAC: arquitectura del moviment modern a Catalunya

L'avantguarda de postguerra: Dau al Set. Plantejaments artístics a Catalunya després de la Segona Guerra Mundial

Eixos metodològics de l'assignatura

L'assignatura es fonamenta en la celebració de sessions presencials. La llengua vehicular de l'assignatura serà el català, per bé que es deixa a criteri de l'alumnat la selecció de la llengua vehicular de les pràctiques, els treballs i l'avaluació, que podran realitzar-se en qualsevol de les llengües oficials de la Universitat de Lleida.

A les sessions presencials es realitzarà un recorregut per la història de l'art a Catalunya a través d'una tria de les obres o els autors més destacats de cada període o moviment, des de la prehistòria fins les segones avantguardes. A partir d'exemples concrets d'elevat valor referencial es coneixeran els protagonistes i els trets definitoris de l'estètica de cada període artístic, i —quan s'escaigui— aquests exemples serviran per aprofundir en particularitats d'altres disciplines i llenguatges que també resultin d'interès per comprendre i valorar de manera general les manifestacions artístiques esdevingudes a Catalunya al llarg de la història.

Paral·lelament, es preveu la realització de diverses sessions pràctiques. Aquestes consistiran en visites a diversos indrets d'interès històric i artístic de la ciutat de Lleida conduïdes pels mateixos alumnes, que es responsabilitzaran de realitzar les explicacions i comentaris pertinents sobre els indrets o béns patrimonials que hagin escollit o els hagin estat assignats, posant en pràctica els coneixements adquirits a les sessions presencials.

Finalment, es contempla la realització d'un treball, consistent en la creació o millora d'un article de la Viquipèdia relacionat amb els continguts de l'assignatura. El seguiment i la coordinació dels treballs es realitzaran a través de la pàgina del [Viquiprojecte:Història de l'art UdL](#) de la Viquipèdia.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Dates a tenir en compte:

6 d'octubre 2017

data límit per escollir tema a tractar durant les sessions pràctiques

16 d'octubre 2017

no hi ha classe

09 de novembre 2017

examen parcial (de 15 a 17:30h)

data límit per comunicar no-assistència a la pràctica del 27 de novembre

27 de novembre 2017

sessió pràctica (de 18:30 a 20:30h)

15 de desembre 2017

data límit per comunicar no-assistència a la pràctica del 8 de gener

08 de gener 2018

sessió pràctica (de 18:30 a 20:30h)

12 de gener 2018, 12:00 CET

data d'entrega del treball

19 de gener 2018

examen parcial (de 15 a 17:30h)

Sistema d'avaluació

Concepte	Objectius a avaluar	Hores presencials	Hores no presencials	Percentatge avaluació
Sessions presencials	OG1, OE1.1., OE1.2. OG2, OE2.2. OG3	42	60	10
Sessions pràctiques	OE1.2. OE2.1., OE2.2. OE3.1., OE3.2., OE3.3.	4	10	30 (2 x 15%)
Treball	OE1.2.. OG3, OE3.1., OE3.2., OE3.3. OG4, OE4.1., OE4.2.	?	15	20
Tutories	—	1	—	—
Avaluacions	OG1, OE1.1. OG2	3	—	40 (2 x 20%)
Total		50	85	100

L'avaluació de l'assignatura tindrà quatre facetes, clarament vinculades a la metodologia docent:

Sessions presencials: es valorarà la preparació i la participació activa. L'assistència no és un requisit obligatori.

Sessions pràctiques: per una banda, es valorarà tant la preparació de les visites als elements patrimonials assignats o escollits com la conducció d'aquestes. Per l'altra, es valorarà la participació activa a les visites preparades per la resta de l'alumnat. L'assistència és un requisit obligatori, i en el cas que no es pugui participar d'aquestes sessions caldrà realitzar un treball escrit, a acordar durant les sessions de tutoria.

Treball: es valorarà la selecció i la gestió de la bibliografia, així com els continguts de l'article i el seu aparell crític en la data acordada com a data d'entrega. A més, es tindran en consideració l'estil de les contribucions realitzades ?essent preferible un treball progressiu i dilatat en el temps? i les interaccions amb la comunitat d'editors de la Viquipèdia en català durant la redacció de l'article.

Avaluacions: es preveu la realització de dues proves escrites, que no seran recuperables. Les proves consistiran essencialment en la contextualització i comentari d'obres presentades durant les sessions presencials, així com en qüestionaris sobre assumptes generals o de context treballats a les sessions presencials. Les proves poden incloure el desenvolupament de temes d'especial interès tractats també durant les sessions presencials.

Per superar l'assignatura caldrà obtenir un mínim de 5 punts a la nota final.

Bibliografia i recursos d'informació

General

- , *Art de Catalunya* (Barcelona: L'Isard, 1998)
- , *Summa Artis: Historia general del arte* (Madrid: Espasa Calpe, 2001)
- Bonet, Juan Manuel, *Diccionario de las vanguardias en España (1907-1936)* (Madrid: Alianza, 1995)
- Fullana, Miquel, *Diccionari de l'art i dels oficis de la construcció* (Palma: Moll, 1995)
- Gombrich, Ernst H., *Historia del Arte* (Madrid: Alianza, 1992)
- Miralles, Francesc (coord.), *Història de l'art català* (Barcelona: edicions 62, 1983)

Específica

- Monogràfic sobre megalitisme del número 3 de la revista *Cota zero* (1987)
- , *Dau al Set, la segona avantguarda catalana* (Barcelona: Fundació Lluís Carulla, 2011)
- , *Lluís Domènech i Montaner (1849-1923): obra arquitectònica raonada* (Canet de Mar: Centre d'Estudis Lluís Domènech i Montaner, Edicions els 2 Pins, 2015)
- Aisa, Ferran, *Les Avantguardes: surrealisme i revolució (1914-1939)* (Barcelona: Base, 2008)
- Alonso, Natàlia (et al), *Arbeca: la fortalesa dels Vilars* (Barcelona: Museu d'Arqueologia de Catalunya, 2010)
- Arce, Javier (ed.), *Cencelles: el monumento tardorromano. Iconografía y arquitectura* (Roma: L'Erma di Bretschneider, 2002)
- Carbonell, Marià, *El Palau de la Generalitat de Catalunya: art i arquitectura* (Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2015)
- Cirici, Alexandre, *L'Art gòtic català* (Barcelona: edicions 62, 1974)
- Cirici, Alexandre, *L'Arquitectura catalana* (Barcelona: Teide, 1975)
- Ferran, Domènec, *Ecclesiae Egarenses: Les esglésies de Sant Pere de Terrassa* (Barcelona: Lunwerg, 2009)
- Fontbona, Francesc (dir.), *El modernisme* (Barcelona: L'Isard, 2002)
- Gudiol, Josep, *Pintura gòtica catalana* (Barcelona: Polígrafa, 1987)
- Jardí, Enric (dir.), *L'Art català contemporani* (Barcelona: Proa, 1972)
- Martín Vielba, Òscar, Rovira Soriano, Jordi, *Arquitectura i urbanisme de la part alta de Tarraco en època republicana i imperial: gènesi, disseny i construcció* (Tarragona: Reial Societat Arqueològica Tarraconense, 2009)
- Miralpeix, Francesc, *Antoni Viladomat i Manalt (1678-1755): vida i obra* (Girona: Museu d'Art de Girona, 2014)
- Pérez González, José María (dir.), *Enciclopèdia del Romànic a Catalunya* (Aguilar de Campoo: Fundación Santa María la Real, Centro de Estudios del Románico, 2014)
- Rodríguez-Aguilera, Cesáreo, *L'art català contemporani* (Barcelona: edicions del Cotal, 1982)

Llocs web d'interès

- [Arca](#): Arxiu de Revistes Catalanes Antiques de la Biblioteca de Catalunya
- [Calaix](#): repositori institucional del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
- [Dipòsit Digital de Documents](#) de la Universitat Autònoma de Barcelona
- [Memòria Digital de Catalunya](#)
- [RACO](#): Revistes Catalanes en Accés Obert
- [Corpus literari digital](#) de la Càtedra Màrius Torres